

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Amnesty International
Gammeltorv 8, 5. sal
1457 København K

Dato: 8 JULI 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Helene Chjeffer Ras-
mussen
Sagsnr.: 2014-184-0023
Dok.: 1151345

Kære Lars Normann Jørgensen

1. Tak for brevet af 11. marts 2014, hvor Amnesty International og en række andre organisationer har rettet henvendelse til mig og min kollega minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold Manu Sareen vedrørende forholdene for voldtægtsofre i Danmark. Vi er blevet enige om, at jeg besvarer jeres henvendelse.

I udtrykker i jeres brev bekymring for forholdene for voldtægtsofre i Danmark og opfordrer til, at der bliver vedtaget en handlingsplan til forebyggelse og bekæmpelse af voldtægt og seksuel vold i Danmark.

Jeg vil gerne starte med at understrege, at det ligger mig meget på sinde at sikre, at ofre for voldtægt og andre seksuelle overgreb har en god retsbeskyttelse, og jeg er selvsagt enig i, at sager om voldtægt skal tages meget alvorligt og behandles grundigt af de involverede myndigheder.

2. I anfører i jeres brev, at kun et fåtal af anmeldte voldtægter ender med, at gerningsmanden bliver dømt, og at en meget stor del af sagerne bliver henlagt uden at være blevet behandlet ved domstolene. I anbefaler på den baggrund, at der som led i en handlingsplan på området indføres en monitoreringsordning for sager, der henlægges af anklagemyndigheden, og stilles krav om en detaljeret begrundelse for henlæggelse af denne type af sager.

Som I formentlig ved, er anklagemyndighedens opgave helt generelt at påse, at strafskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted. Dette såkaldte objektivitetsprincip, som følger af retsple-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

jeloven, er et grundlæggende princip i strafferetsplejen og anses for at være en meget vigtig retssikkerhedsgaranti.

Objektivitetsprincippet finder naturligvis også anvendelse i sager om voldtægt og indebærer, at anklagemyndigheden er forpligtet til at tage enhver omstændighed, der kan tyde på, at en mistænkt er uskyldig, i betragtning, når der skal tages stilling til, om der skal rejses tiltale i en konkret sag. Princippet indebærer også, at der ikke skal rejses tiltale, medmindre anklagemyndigheden skønner, at tiltalerejsning vil føre til domfældelse.

Det ville derfor være i strid med objektivitetsprincippet, hvis anklagemyndigheden rejste tiltale i sager, hvor der er en sådan tvivl om beviserne, at der ikke er rimelig udsigt til domfældelse.

Anklagemyndighedens vurdering af, om der er rimelig udsigt til domfældelse i en sag om voldtægt, beror på en helt konkret vurdering af samtlige omstændigheder i sagen, herunder en vurdering af både offerets og den sigtedes troværdighed, genetiske spor, tekniske spor, spor efter vold, den tidsmæssige faktor og eventuelle vidneforklaringer om parternes adfærd før og efter overgrebet.

På grund af voldtægtssagernes særlige karakter vil der i en række tilfælde ikke være afgørende tekniske spor eller vidneforklaringer, der kan belyse forholdet nærmere. Sagens afgørelse vil i disse tilfælde hovedsagelig bero på en vurdering af offerets og den sigtedes forklaringer om det passerede.

Det indebærer, at der i netop denne type af sager vil kunne forekomme flere påtaleopgivelser og frifindende domme end i andre straffesager, hvor der også foreligger forklaringer fra andre vidner og/eller tekniske beviser.

Domfældelsesprocenten var da også i 2011 og 2012 væsentligt lavere i sager, hvor der var rejst tiltale for voldtægt, end den gennemsnitlige domfældelsesprocent for sager om overtrædelser af straffeloven generelt.

Jeg mener på baggrund heraf ikke, at der er grundlag for en generel antagelse om, at anklagemyndigheden er for tilbageholdende med at rejse tiltale i sager om voldtægt. Den lavere domfældelsesprocent i voldtægtssager understreger derimod netop det vanskelige bevistema, som ofte karakteriserer denne type af sager.

Denne udfordring vil efter min opfattelse ikke kunne afhjælpes ved, at der som led i en handlingsplan iværksættes særlige initiativer i forhold til anklagemyndighedens behandling af sager om voldtægt.

Jeg vil i relation til jeres anbefaling om at indføre en monitoreringsordning for sager, der henlægges af anklagemyndigheden, også gerne fremhæve, at statsadvokaterne allerede i dag fører tilsyn med politikredsenes behandling af straffesager og behandler klager over afgørelser truffet af politidirektørerne vedrørende strafforfølgning, herunder i sager om voldtægt.

3. I kommer i jeres brev med en række yderligere anbefalinger til, hvad en handlingsplan på området bør omfatte, herunder at der stilles krav om bedre træning og efteruddannelse af de myndigheder, der behandler sager om voldtægt, og at der gennemføres en undersøgelse af kvaliteten af politiets efterforskning af disse sager.

Jeg ved, at både politiet og anklagemyndigheden har stort fokus på en korrekt og professionel behandling af sager om voldtægt.

Når en anmeldelse om voldtægt indgives til politiet, tilstræbes det således, at efterforskere med erfaring inden for netop dette sagsområde så tidligt som muligt inddrages i efterforskningen. Flere politikredse har endvidere fastsat interne retningslinjer for behandlingen af sager om voldtægt med henblik på at sikre en ensartet behandling af disse sager.

Der er derfor ingen tvivl om, at voldtægtssager tages meget alvorligt.

Der er også allerede i dag fokus på behandling af netop denne type sager i politiets uddannelser.

Politiets grunduddannelse er således tilrettelagt på en måde, der sikrer, at de politistuderende opnår relevante kompetencer, der sætter dem i stand til at behandle sager om seksuelle krænkelser kompetent og professionelt, og undervisningen forestås af undervisere med videnskabeligt og indgående praktisk erfaring med behandlingen af denne type af sager.

Der er endvidere i politiets efter- og videreuddannelser fokus på behandlingen af sager om seksuelle krænkelser, herunder særligt i forhold til den efterforskningsmæssige indsats.

4. For så vidt angår jeres anbefaling om en bedre bistandsadvokatorordning findes der som bekendt allerede en række bestemmelser om beskikkelse af en advokat (bistandsadvokat) i retsplejeloven.

De gældende bestemmelser indebærer bl.a., at den forurettede i sager om voldtægt får beskikket en bistandsadvokat, medmindre den pågældende efter at være blevet vejledt af politiet om muligheden herfor, frabeder sig det.

Den forurettede har efter de gældende regler ret til at tale med sin bistandsadvokat forud for den første afhøring hos politiet, ligesom bistandsadvokaten har adgang til at overvære afhøringer af den forurettede.

5. Også i forhold til forebyggelse og behandling af ofre for voldtægt har regeringen iværksat en række initiativer, der har til formål at forbedre forholdene for voldtægts ofre i Danmark.

Der er således som led i satspuljeaftalen for 2013 afsat 4,4 mio. kr. årligt til forbedring og ensartning af tilbuddene på de voldtægtscentre, der er oprettet landet over, og som tilbyder akut lægebehandling, psykologisk støtte til ofre for voldtægt samt inddragelse og rådgivning af pårørende. Bevillingen udgør et væsentligt løft af den behandlende indsats for voldtægts ofre.

Der er endvidere som led satspuljeaftalen for 2012 oprettet tre regionale rådgivnings- og behandlingscentre, der sammen med en satspuljefinansieret psykologordning til målgruppen skal bidrage til at sikre en landsdækkende indsats i forhold til voksne med senfølger efter seksuelle overgreb.

Der tildeles endelig via finansloven et årligt beløb til Videnscentrene for Voldtægts ofre på Rigshospitalet og Aarhus Universitetshospital. Den samlede bevilling udgjorde i 2014 i alt 5,2 mio. kr., og midlerne anvendes til forskning i og formidling af viden om voldtægter og seksuelle overgreb.

Et særligt initiativ, der er målrettet børn og unge, som udsættes for vold og seksuelle overgreb, er de fem børnehuse, der åbnede den 1. oktober sidste år. I disse børnehuse er samlet faglig ekspertise, der kan undersøge og udrede barnet eller den unge i forhold til overgrebet, så kommunen bagefter har et nødvendigt grundlag til brug for at iværksætte den rette indsats overfor barnet eller den unge.

6. Det er på baggrund af ovenstående regeringens opfattelse, at der allerede i dag er et stort fokus på sager om voldtæger og på at forbedre forholdene for voldtægts ofre.

Vi finder derfor ikke, at der på nuværende tidspunkt er behov for at vedtage en national handlingsplan på dette område, men vil naturligvis lade jeres forslag og anbefalinger indgå i de løbende overvejelser på området.

Af samme årsag finder jeg heller ikke, at der er grundlag for at afholde et nyt møde med jer i anledning af jeres henvendelse. Som bekendt blev bl.a. spørgsmålet om udarbejdelse af en handlingsplan mod voldtægt drøftet på det møde, jeg holdt med repræsentanter for Amnesty International den 20. marts i år.

En kopi af dette brev er sendt til Randi Iversen, Lisa Holmfjord, Lene Johannesson, Jytte Lindgård, Henriette Højberg, Chris Poole, Lis Ehmer Olesen og Joan-Søstrene.

Med venlig hilsen

Karen Hækkerup